

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Μᾶλλον ἀγαθοῦ καὶ εἰρηνικοῦ ἀστοῦ τύπον, ἢ ἀρειμανίου ἀξιοματικοῦ ἐνεῖχε τὸ καθόλου παράστημα τοῦ Γεωργίου Βορίδου, λοχαγοῦ τοῦ Οἰκονομικοῦ Σώματος, καὶ διαχειριστοῦ τοῦ *** συντάγματος τοῦ *** σώματος. Καθ' ὃν τρόπον ἔφερε τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ στολὴν, ἀνεμίμνησκε τοὺς λοχαγοὺς ἐκείνους τῆς ἐθνοφυλακῆς, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ὁποίας συνετρίβη εἰς θρόνος, καὶ τοὺς ὁποίους ἀκόμη καὶ σήμερον ἀναπολῶ, περιβαλλομένους μετὰ μεσημβρίαν ἐκάστης Κυριακῆς, τὴν κλασικὴν ἐκείνην στολὴν τὴν ἀλησμόνητον, τὸ αἰματόχρουν πιλίκιον, τὸ ποδῆρες χιτώνιον μὲ ἀνεστραμμένης τὰς πτέρυγας ὑπὸ τὴν ζώνην τοῦ ξίφους καὶ τὰς τεφράς εὐρείας σκελέας, κλείοντας μετὰ στεναγμῶν τὰ ἐμπορικὰ αὐτῶν καταστήματα καὶ ὁδηγοῦντας ὑπὸ τὸν ἐκκωφαντικὸν ἦχον τῶν τυμπάνων τοὺς πλήρεις στρατιωτικοῦ μένους λόχους τῶν πρὸς τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεῶς. Ἐκεῖ κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν, τοῦ καιροῦ ἐπιτρέποντος ὑφίστατο ἡ ἐθνοφυλακὴ, τὴν ἀγγαρείαν ταύτην, πρὸς πολεμικὴν ἐξάσκησιν, συνισταμένην στερεοτύπως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ἐπιθεώρησιν τῶν ἐθνοφυλάκων, παρατεταγμένων ἐν ἀτελευτήτῳ γραμμῇ, ἥτις ὅμως οὐδεμίαν εἶχεν υποχρέωσιν νὰ ᾔναι εὐθεῖα.

Ἀλλὰ διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν ἀποπλάνησίν μου πρὸς τὰς παιδικὰς ἐκείνας ἐντυπώσεις μου ἐκ τῆς μακαρίτιδος ἐθνοφυλακῆς, τοῦ παλλαδίου τούτου τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, ὡς ἐβροντοφώνουν τότε οἱ ῥήτορες τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ἀτελὴ σκιαγραφίαν τοῦ Γεωργίου Βορίδου.

Φυσικῶς δὲ ἄρχομαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. Τὸ πιλίκιον αὐτοῦ ἔκλινε πρὸς τὰ ὀπίσθεν καὶ ἀριστερά, ὡς ἀναπαυτικὸς νυκτικὸς σκουῖνος, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ δεξιὸν αὐτοῦ οὐς ὑφίστατο σχεδὸν ὀλίγην ἐκλείψιν ὑπὸ τοὺς θυσάνους τοῦ λοφίου του. Ἡ μορφή του κανονικὴ, ἄψογος, ἐξέφραζεν εὐτυχίαν ἀνέφελον, ἀλλὰ καὶ ἄπειρον ἀγαθότητα ψυχῆς. Τὸ χιτώνιον του διέγραφεν ἐπὶ τοῦ στομάχου καὶ τῆς κοιλίας αὐτοῦ τόξον, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν ἀπείχε πολὺ τοῦ ἡμικυκλίου· ἡ εὐρεῖα δὲ σκελεὰ κατέληγεν ἀποτόμως εἰς ἱκανῶς σεβαστὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, παρακλωσμένη ὑπὸ τῶν υποπεζίων τοῦ νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὕψι μᾶλλον δυσθεώρητα. Τὸ ξίφος, τέλος, χαλαρώτατα ἐμπορημένον, ἐκρέματο μελαγχολικῶς, οἶονεῖ ἀσχάλλον διὰ τὴν τόσον ἄκομψον ἀνάρτησίν του.

Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ παραστήματος ἐπιδρώσι πολὺ αἱ ἔξεις τοῦ βίου καὶ ἡ ἡλικία. Ὁ πεντηκονταετής ἤδη λοχαγὸς ὑπῆρξεν ἐφ' ἱκανὸν τύπος κομποῦ, χαριτωμένου στρατιώτου· ὑπὸ τὸ πεζὸν δέ, τὸ σχεδὸν χυδαῖον παράστημα τῆς σήμερον, κρύπτεται ἐν αὐτῷ χαρακτὴρ ἀναλλοιώτως ὑπερήφανος, ψυχὴ ἡρωικὴ, ἥτις, ὅτε ὁ Βορίδης ἦτο ὑπαξιώματικός τοῦ πεζικοῦ, εἶχεν ἀντιμετωπίσει πολλὰκις τὸν θάνατον ἀτάραχος, ἐνθουσιώδης, καὶ ἐν συμπλοκαῖς πρὸς ληστρικὰς συμμορίας καὶ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1866 ἐξέγερσιν ὑποδούλου νήσου, εἰς ἣν ἀπὸ τῶν πρώτων συμπλοκῶν, μέχρι τῆς ὑστάτης αὐτῆς πνοῆς εἶχε παράσχει τὸν βραχίονά του.

Ἐκτοτε ὅμως ἥλλαξαν οἱ χρόνοι. Ἀπὸ εἰκοσαετίας ἤδη ἀξιοματικὸς οικονομικός, μὴ χειριζόμενος εἰμὴ τὴν γραφίδα καὶ τὸ μολυβδοκόνδυλον, κεκλιμένος ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας ἐπὶ τῶν καταστάσεων, τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν λογιστικῶν βιβλίων ὑπέστη φυσικῶς κατὰ μικρὸν τὴν ἐξέλιξιν ταύτην.

Ἀφ' ἧς δὲ ἐγένετο ἀξιοματικὸς τῆς Οἰκονομίας ἡ στρατιωτικὴ τιμὴ, ἧς εἶχε πάντοτε τὴν συνειδήσιν ὑπὸ τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον αὐτῆς ἔννοιαν, ἀπεκρυσταλλώθη ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς διαχειριστικῆς τιμῆς, ἣν ἀνήγαγεν εἰς θρησκείαν. Τὸ χρῆμα τοῦ στρατεύματος ἦτο δι' αὐτὸν ἡ ἱερωτέρα παρακαταθήκη· ἡ ὑφίστη δὲ τῶν τιμῶν ἡ φύλαξις καὶ διαχειρίσις αὐτοῦ· ἐν τῇ θρησκολήπτῳ φαντασίᾳ του τὸ χρηματοκιβώτιον τοῦ συντάγματος ἐλάμβανε τὸ σχῆμα Ἀγίας Τραπέζης, τὰ δὲ ἐν αὐτῷ χρήματα, τὰ προσωρισμένα διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὴν τροφήν τοῦ στρατιώτου τῆς πατρίδος ἦσαν τὰ Ἅγια. Διὰ τοῦτο ἡσθάνετο ἀγωνιώδη ὁδὸν ὅσας νέον κοῦσμα διαχειριστικῆς ἀπιστίας ἀνηγγέλλετο εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἀξιοματικῶν. Αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ἡ στολὴ τοῦ Σώματος του ἐρρυπαίνετο ἐν τῇ ἐπαφῇ τῶν ἀτιμωτικῶν ἐδωλίων τῶν στρατοδικεῶν ἦσαν διὰ τὸν Γεώργιον Βορίδην ἡμέραι ἀγωνίας καὶ πένθους· πολλὰκις δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας οὐδ' ἐξήρχετο τοῦ οἴκου του. Οὕτω δὲ ἐρριζωμένη ἦτο ἐν τῇ συνειδήσει του ἡ ἀλληλεγγύη τῆς στρατιωτικῆς συναδελφότητος, ὥστε ἡ ὕβρις ἣν ἤθελεν ἀκούσει κατὰ τοῦ ἀπίστου διαχειριστοῦ ἐνόμιζεν, ὅτι ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ προσώπου του.

Ἀλλὰ τὸ παράδοξον ἦτο ὁ ἐνθουσιώδης ἔρως, μεθ' οὗ περιέβαλλε τὴν πεζοτάτην ὑπηρεσίαν του. Ἐπὶ τῶν βιβλίων του ἔκυπτε μετ' ἀνεκφράστου ἡδονῆς, καλλιγραφῶν ἐκάστην ἐγγραφὴν, φιλοτεχνῶν ἀριθμοὺς στρογγύλους, καλλιτεχνικούς, καὶ χαράσων μόνος τὰς καθέτους καὶ τὰς ὀριζοντίους ἐπὶ τοῦ βιβλίου ταμείου, τοῦ βιβλίου ληψοδοσιῶν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ψυχαστοχικῶν βιβλίων, τῶν συμπληροῦντων τὴν λογιστικὴν μηχανὴν τοῦ συντάγματος. Ὅταν δὲ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς βοηθὸς ἢ ὁ γραφεὺς τοῦ ταμείου ὑπαξιώματικός, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου του, ἐζήτουν καὶ αὐτοὶ νὰ ἐργασθῶσιν, ἐνόμιζεν ὅτι τῷ κλέπτουσι μέρος τῶν ἀμυθήτων ἡδονῶν τῆς ποιητικωτάτης ἐργασίας του· δύναται τις δὲ νὰ φαντασθῇ μετὰ πόσης αὐταπαρνήσεως καὶ ἐθελουσίας οἱ κύριοι οὗτοι

παρήτουν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀκεραίας τὰς ἡδονὰς ταύτας.

Ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οἱ ταμίαι διεξάγουσι τὰς πληρωμὰς τῶν δύνатаί τις νὰ διῶδῃ εὐκρινῶς τὸν χαρακτήρα τῶν. Οἱ πλείστοι, ὅταν προσέρχεσθε ἐνώπιον αὐτῶν μὲ τὸ ἔνταλμα ἢ τὴν μισθοδοτικὴν ἀποδείξιν ἀνὰ χεῖρας, ἀφοῦ σὰς ἀποπέμψωσι δεκχίαι, ὅταν ἐπὶ τέλους πεισθῶσιν, ὅτι τὸ πικρὸν ποτήριον δὲν δύναται πλέον νὰ παρέλθῃ, προσβλέποντες ὑμᾶς βλοσυρῶς, σὰς πετῶσι μὲ τρεμούσας σπασμωδικῶς χεῖρας τὰ τραπέζογραμμάτια· καὶ ἐνῶ τὰ περισυνάγετε δειλῶς, τρέμετε μήπως ἡ σπασμωδικὴ χεὶρ σὰς ἀρπάξῃ καὶ συνθλάσῃ τοὺς δακτύλους ἐπὶ τῆς σανίδος τῆς θυρίδος· ἡ φυσιογνωμία τῶν τὴν στιγμὴν ἐκείνην προδίδει ὅλην τὴν ἀπόγνωσιν, ὅλον τὸ ἄλγος ἀνθρώπων ἐκθιαζομένων ὑπὸ ληστῶν, ὥστε δὲν ἤξεύρετε, ἂν πρέπει νὰ ῥήξετε γέλωτας ἢ νὰ τοὺς λυπηθῆτε. Ὁ ἀντίπους τῶν χαρακτήρων τούτων ἦτο ὁ τοῦ Γεωργίου Βορίδου. Ὅταν ἐκάθθητο ἐπὶ τοῦ θώκου τοῦ διὰ νὰ ἐνεργήσῃ πληρωμὰς δὲν ἀντήλλασσε τὴν θέσιν τοῦ πρὸς τὸν θρόνον τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσίων καὶ βασιλέως τῆς Πολωνίας. Πληρόνων τοὺς μισθοὺς τῶν ἀξιωματικῶν, προσέφερεν εἰς ἕκαστον δωρεὰν καὶ ἐν μειδιᾷ, μίαν ἀστείότητα· εἰς πολλοὺς δὲ, οἰκογενειάρχας κατατρυχομένους ὑπὸ ἀναγκῶν ἐπιτακτικῶν, ἐν τῇ οἰκογενεῇ τῶν ὁποίων τοκετὸς ἢ νόσος ἢ ἄλλη θλιβερωτέρα ἔκτακτος δαπάνη ἀνέτρεπον ἄρδην τὸ οἰκονομικὸν ἰσοζύγιον, προκατέβαλλε πολλάκις ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ καὶ δύο μηνῶν μισθοὺς, μετ' ἀγαθότητος ἀνυποκρίτου, μετὰ στοργῆς ἀδελφοῦ. Ἐνόμιζε τότε ὅτι ὁ Θεὸς τῷ μετεβίβασε τὴν δύναμιν αὐτοῦ πρὸς τὸ εὐεργετῆν τὴν ἀνθρωπότητα, ἢ τοῦλάχιστον μέρος τῆς ἀνθρωπότητος, ὅσον ἀπετέλει τὸ σύνταγμα· του.

Ἄλλ' ὁ μεγαλείτερος θρίαμβος ἐπεφυλάσσετο αὐτῷ, ὅταν ἀπαξ τοῦ μηνὸς ἐστράτευε κατὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμίου πρὸς ἐξαργύρωσιν τῶν ἐνταλμάτων τῶν ἀφωρόντων τὰ μηνιαῖα ἐξοδα τοῦ συντάγματος. Ἐφόρτωνε τότε τὸν γραφεὰ τοῦ ταμείου λοχίαν μὲ τὰς καταστάσεις, τὰ δικαιολογητικὰ καὶ ὅλην τὴν πολυώνυμον σωρεῖαν παντοειδῶν ἐγγράφων, ἅτινα προσήρτα διὰ καρφίδων ἐπὶ τῶν χρηματικῶν ἐνταλμάτων, τῶν φερόντων τὸ γλυκύτατον τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ χρῶμα, καὶ οὕτως ἐξεκίνηουν ἀμφοτέραι. Ὁ γραφεὺς κρατῶν ὑπὸ μάλης τὰ ἐγγράφα προηγεῖτο βήματά τινα, ἐξαγγέλλων τὴν ἐπέλευσιν τοῦ λοχαγοῦ, ὡς ὁ αὐλητῆς, ὃν εἶχε τάξει· ἡ Ῥωμαϊκὴ Γερουσία, ἐξηγγελλε προβαδίζων τὴν διάβασιν τοῦ Δουιλίου, τοῦ τρομεροῦ ἐξολοθρευτοῦ τῶν Καρχηδονίων· εἶπετο δὲ τοῦ γραφῆως ὁ λοχαγός, σοβαρὸς, ὑπερήφανος, περισσότερον ἢ ὅσον Γοδοφρεδὸς ὁ Βουιλίων, ὅταν ἐστράτευε πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ Παναγίου Τάφου ἀπὸ τῶν ἀπίστων. Ἐνῶ δὲ παρήλαυνε πρὸ τῶν στρατῶνων, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ τῷ ἀπευθύνωσιν ἐρώτησιν οἱ ἀξιωματικοί, οἵτινες τὸν ἐχαίρειον μειδιῶντες, τοῖς ἐδίδοε λόγον περὶ τῆς ἐκστρατείας του, συνοψιζόμενον εἰς τὰ ἐξῆς περίπου. «Ξέρετε, πάμε νὰ μαδῆσουμε τὸν κύριον Κεντρικόν· θὰ κάμῃ πάλιν κατὰ τὴ συνθήειά του τὰ ξυνὰ μοῦτρα· ἀλλὰ τί νὰ τοῦ κάνουμε; Τὴ ζαχαρένια

του χαλάει· τὸ σύνταγμα· μας ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὸν ἀναβαλλόμενον φῶς ὡς ἱμάτιον. Ἐπειτα ἡ παγία προκαταβολὴ τοῦ συντάγματος πρέπει νὰ μὲνῃ πάντα στὴν κάσσα ἀπείραχτη, δευτέρα γραμμὴ ἐφεδρείας».

Τοιοῦτος ὢν ὁ Γεωργίος Βορίδης ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν συναδελφῶν του. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπόληψις τοῦ ταγματάρχου προέδρου τοῦ οἰκονομικοῦ συμβουλίου ἦτο τοιαύτη, ὥστε μεθ' ὅλας τοῦ λοχαγοῦ τὰς παρκλήσεις, ὅπως τηρηθῶσιν οἱ κανονισμοί, οὐδέποτε συγκατένευσε νὰ κρατῇ τὴν κλεῖδα τοῦ χρηματοκιβωτίου τοῦ συντάγματος. Ἐμενε λοιπὸν οὗτος μονάρχης ἀπόλυτος ἐν τῷ ταμείῳ του.

Ἄλλ' ἡ εὐτυχία τοῦ Γεωργίου Βορίδου ἐξεδήλουτο κυρίως εἰς τὰς θυμῆρεις ἀπολαύσεις ἀλύπου, ἀνεφύλου οἰκογενειακοῦ βίου.

Νυμφευθεὶς πρὸ δεκαετίας τὴν Εἰρήνην Δραμπούλου ὀρφανὴν κόρην ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, μόνην προίκα εἶχε λάβει παρ' αὐτῆς τρισχιλίων δραχμῶν βοήθημα τοῦ ταμείου τῶν γηρῶν καὶ ὀρφανῶν τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καὶ τὴν μικρὰν οἰκίαν, ἐν ἣ κατώκουν κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Λυκαβητοῦ. Ἐλησμονήσα ἐν τούτοις, ὅτι τῷ ἔφερεν ὡς προίκα καὶ τὴν χρυσὴν τῆς καρδίας, καὶ μόρφωσιν ἱκανήν, ἀκατάλληλον ἀναντιρρήτως, ὅπως μετάσχῃ αὐτὴ ἐνεργῶς τῶν περὶ ἀπολυτρώσεως καὶ ἰσοπολιτείας τῆς γυναικὸς ἀγώνων, ἐπαρκῇ ὅμως ὅπως γνωρίζῃ, ὅτι τὴν εὐτυχίαν ἐν τῷ οἴκῳ ἀσφαλίξει· ἡ ἀφοσίωσις ἢ θρησκευτικὴ τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ τὰ τέκνα, ἡ ἐργασία καὶ ἡ μετὰ γλυκύτητος καὶ πεποιθήσεως ὑποταγὴ πρὸς τὸν σύντροφον καὶ προστάτην τοῦ βίου της.

Ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης προέκυψαν δύο δίδυμα, ἡ Μαρίκα καὶ ἡ Ἐλενοῦλα, χαριέστατα ἡδὴ ὄντα ἐτὴ πλάσματα, ἅτινα καίτοι δίδυμα δὲν ἦσαν λείψαιμα καὶ ἀτροφικά, διότι ἡ ὑγιὴς καὶ εὐσταλὴς σύζυγός του, ἥτις οὔτε νευρικά εἶχεν οὔτε ὑστερισμούς, ἐφρόντισε νὰ τὰ θρέψῃ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς καὶ εἶτα νὰ τὰ γαλουχήσῃ οὕτω θαφιλῶς, ὥστε ὁμοιάζον τοὺς παχουλούς ἐκείνους καὶ ξανθομάλλους ἀγγέλους, οὓς βλέπει τις ἐν ἀθρονίᾳ εἰκονιζομένους ἐπὶ τῶν θόλων τῶν ἰταλικῶν ναῶν. Τὰ μικρὰ ταῦτα, ἀχώριστα πάντοτε, εἶχον ἀνεξαίρετως τὰς αὐτὰς ἐξεις, τοὺς αὐτοὺς πόθους· ἡγαπῶντο δὲ ἀμοιβαίως δι' ἀφοσιώσεως ἄνευ ὀρίων, διὰ τῆς τρυφερᾶς ἐκείνης λατρείας, ἥτις χαρακτηρίζει τὰ δίδυμα, καὶ ἦν ἡ μυστηριώδης φύσις ἐμφυτεῖς, φαίνεται, ἀπ' αὐτῶν τῶν πρώτων παλμῶν τῶν ἐν ἀδελφικῷ ἐναγκαλισμῷ συμπεπλεγμένων ἐμβρύων, πρὶν ἔτι ἰδῶσι τὸ εἶδος τῆς ζωῆς.

Αἱ δίδυμοι αὗται ἦσαν τὸ χάριμα τοῦ Γεωργίου Βορίδου· ἐνῆδρευν τὴν εἰς τὸν οἶκον ἐπ' ἀνυπόδον του. ἀμιλλώμεναι αἱ πονηραὶ τίς νὰ ἦναι φλυαριώτερα ἐν τῇ ἀργιῇ τῶν προδῶν τῶν καὶ τῶν μεγάλων συμβεβηκότων τῆς ἡμέρας ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ, τίς νὰ μεθύσῃ τὴν πατρικὴν του καρδίαν διὰ θερμότητων ἐκδηλώσεων στοργῆς, διὰ μεζονος ἀσωτείας θωπεϊῶν.

Τὰ μικρὰ ταῦτα ἦσαν ἡ ζωὴ. καὶ ἡ ἀνατροπὴ τῶν ἡδυτέρων ψυχγωγῶν τῶν δύο συζύγων. Οὕτω

ὁ βίος ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ ταύτῃ διέρρεεν ἀθόρυβος, ἀφανής, ὡς ἐν ὁμαλῷ πεδίῳ διαυγές ρυάκιον, κρυπτόμενον ὑπὸ τὴν πρασίνην πόαν, τὴν στερομένην ἀπὸ τὰ ταπεινὰ ἀνθύλλια τοῦ ἀγροῦ.

Β'

Ἦτο ἡ 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 188*. Τὴν οἰκογένειαν τοῦ λοχαγοῦ ἀπασχόλουν αἱ περὶ τοῦ νέου ἔτους γλυκεῖαι μέριμναι. Εἶχε τόσα νὰ φροντίσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ Εἰρήνη! Ἐν πρώτοις τὴν ἀπασχόλουν τὰ γλυκύσματα, ἅτινα ἔδει νὰ ᾔναι ποιήματα, διότι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἡ Μαρίκα καὶ ἡ Ἐλενούλα συνέπεσε παραδόξως νὰ διαφωνήσῃσι ριζικῶς καὶ νὰ διατυπώσωσιν ἀξιώσεις ἀντιθέτους, ὡς δύο ὑπουργικοὶ βουλευταὶ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, οἵτινες ἐχώρισαν τὴν πολιτικὴν των.

Ἐπειτα ἦτο καὶ ἡ βασιλόπητα, ἥτις ἔδει νὰ ᾔναι μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐπιμελημένη, διότι τὸ ἐσπέρας δὲν θὰ ᾔσαν μόνοι· ὁ λοχαγὸς εἶχε καλέσει δύο συμπατριώτας του, νεαροὺς ἀξιωματικούς τοῦ πεζικοῦ, ἄρτι ἐξεληθόντας τῆς Σχολῆς τῶν Ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁλως ξένους ἐν Ἀθήναις.

Ἀφοῦ δὲ παρέσκευάσθησαν ὅλα ταῦτα, ἀφοῦ ἡ Εἰρήνη Βορίδου ἀπέστειλεν εἰς τὰς πτωχὰς οἰκογενεῖας τῆς συνοικίας τρόφιμα καὶ γλυκύσματα, ἐστράτευσεν ἡ μικρὰ οἰκογένεια ἀνὰ τὰς ὁδοὺς Αἰόλου καὶ Ἐρμού. Διττός ὁ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας· πρῶτον νὰ ἱκανοποιηθῶν αἱ ἀξιώσεις τῶν μικρῶν διὰ τὰ δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς, κατὰ τὸ δυνατόν μετρον ἐνοεῖται, διότι, ἂν εἰσηκούοντο καθ' ὅλοκληρίαν, ὅλα τὰ ἀθύσματα τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων ἔπρεπε νὰ μετακομιθῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν των. Ἐπειτα ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐκδιώξωσι καὶ αὐτοὶ τὸ λῆγον ἔτος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνείχοντο πλέον, ἂν καὶ αὐτὸ, καὶ ἄνευ τῶν ἐχθρικῶν τούτων ἐκδηλώσεων αὐθόρμητον, οἱμοὶ! ἔσπευδε νὰ ἀποπτῇ ἀνεπιστρεπτί, ὡς ὅλα τῆς ζωῆς μας τὰ ἔτη.

Ἀλλ' εἶτε, διότι δὲν διῆλθον τῶν κεφαλῶν τῆς Μαρίκας καὶ τῆς Ἐλενούλας αἱ μελαγχολικαὶ αὐταὶ σκέψεις, εἶτε δι' ἄλλον λόγον, προσέθηκην καὶ αὐταὶ τοὺς συριγμούς των καὶ τοὺς προσπηλακισμούς εἰς τὸν φυγάδα ἐνικυτόν, καὶ αἱ ροκάναι των, περιστροφόμεναι μετὰ πείσματος ὑπὸ τῶν μικρῶν χειρῶν των, παρέσχον εὐσυνείδητον συμβολὴν εἰς τὸν καταχθόνιον θόρυβον τῆς παραδόξου ταύτης ἐορτῆς, καθ' ἣν, ὡς πάντοτε, χαρίζομεν ὅλην ἡμῶν τὴν περιφρόνησιν πρὸς τοὺς πίπτοντας, παρὰ τῶν ὁποίων οὔτε ὠφελείας δυνάμεθα πλέον νὰ ἀναμένωμεν, οὔτε βλάβην νὰ φοβηθῶμεν, ἀμνήμονες τῶν εὐτυχιῶν, ἃς προσεπόρισαν εἰς ἡμᾶς, ἀνηλεῶς μνηστικάκι πρὸς τὰς πικρίας, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τί παρασκευάζει δι' ἡμᾶς ἐν τῷ σκοτεινῷ τοῦ μέλλοντος στερεώματι, ὁ νέος ἀστὴρ πρὸ τοῦ ὁποίου κύπτομεν μετὰ σεβασμοῦ, ὡς πρὸ παντός ἀνατέλλοντος μεγαλείου.

Ἐν τούτοις ἔληξεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ μωρὰ αὕτη ἐορτή. Παρὰ τὴν τράπεζαν δὲ τοῦ δείπνου συνεκεντρώθησαν τὸ ἐσπέρας ἡ οἰκογένεια τοῦ λοχαγοῦ καὶ οἱ δύο νεαροὶ ἀνθυπολοχαγοὶ ὁ Ἰωάννης Ἀργέντης καὶ ὁ Δημήτριος Ἀθριώτης μετ' ἀπαστράπτοντα τὰ

διακριτικὰ τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν σήματα καὶ μετὰ στολάς, αἰτίνες ἀνέδιδον ἔτι τὴν χαρακτηριστικὴν ὁσμὴν τῆς καινουργοῦς ἐρέας, ἥτις ἄρτι ἐξῆλθε τῶν ἀποθηκῶν τῆς Στρατιωτικῆς Ἐνώσεως.

Ἐξῶθεν τῶν ἱσογαίων παραθύρων ἐφαίνοντο παραπλέοντα τὰ πελώρια χάρτινα πλοῖα τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, πολυχρώμα, λάμποντα ἐκ τῶν φωτιζόντων τὸ κατάστρωμα καὶ τὰς θυρίδας τοῦ ὑποστρώματος αὐτῶν φανῶν, πλέοντα κατὰ τρόπον ὀλίγον παραδόξον, διότι ἐφέροντο ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ πληρώματος, ἅτινα προσήγγιζον πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας. Ἀντίχει τότε διάτορον τὸ ἄσμα τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, ἐρχομένου ἄνευ προσεγγίσεων ἐκ Καισαρείας, ψαλλόμενον πρὸς ὀρχήστραν ἀποτελουμένην ἀπὸ τῶν τρομακτικῶν ζουρῶν καὶ τὸ τρομακτικώτερον ντέφι.

Κατ' ἀρχὰς ἡ ἐσπέρα διῆλθεν εὐθύμως· ἀλλ' ἀφοῦ ἐξηντλήθη πλέον πᾶσα κρίσις ἐπὶ τῶν τελευταίων προβιθασμῶν καὶ τοποθετήσεων, ἀφοῦ ἀνεδιψήθη ἐπιμελῶς ἡ ἐπετηρὶς τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ, διὰ νὰ ἴδουν οἱ νεαροὶ ἀνθυπολοχαγοὶ, οἵτινες ἤρθησαν ἤδη τριῶν μηνῶν βίον ἀξιωματικοῦ, τίνας καταλαυδάνει τὸ ἐρχόμενον ἔτος τὸ ὄριον τῆς ἡλικίας, διὰ νὰ τοὺς ἀνοίξωσι τόπον, ἀφοῦ ἔδαμάσθῃ ἡ ἀνεξάντλητος φλυαρία τῶν μικρῶν, ἥτις ἐπὶ τέλους μόνον διὰ τοὺς γονεῖς δύναται νὰ ᾔναι ἀτελεύτητος τροφὴ εὐθυμίας, αἱ πρῶται προσβολαὶ τῆς ἀνίας ὑπηγόρευσαν εἰς τὸν Ἰωάννην Ἀργέντην τὴν ἐξῆς πρότασιν.

— Τί λέγετε, λοχαγέ μου· ἀπόψε ὅλος ὁ κόσμος δοκιμάζει τὴν τύχην του, ἔτσι γιὰ τὸ καλὸ· ἂν ἐπιγαίναμε διὰ μιὰ δύο ὥραις εἰς καμμιὰ λέσχη νὰ τὰ κόψουμε·

— Δὲν βαρύνεσαι, παιδί μου· πηγαίνετε σεῖς· δὲν θέλω νὰ σᾶς στερῇσω αὐτὴ τὴν εὐχαρίστησιν· ἀλλὰ δι' ἐμὲ εἶναι ἀγγαρεία αὐτὸ καὶ εἶναι τόσα χρόνια ὅπου ἐξεσυνεῖθισα ἀπὸ ἀγγαρείας! Ἐπειτα, θὰ με γελάσετε, ἀλλὰ ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἐπαίξα ποτέ, δὲν ἤξεύρω νὰ πιάσω τὰ χαρτιά.

— Εἶναι περιττόν, λοχαγέ μου, προσέθηκέν ὁ Ἀθριώτης ἐρχόμενος εἰς ἐπικουρίαν τοῦ φίλου του, αὐτὸ εἶναι δουλειὰ τοῦ πάγκου· ἡμεῖς θὰ ποντάρωμεν ἀπλῶς· ἀφοῦ δὲν ἐπαίξατε ποτέ, ἓνας λόγος περισσύτερον νὰ ἔλθετε νὰ δοκιμάσετε μιὰ φορὰ τὴν τύχην σας.

— Τί νὰ σᾶς εἶπω, φίλε μου, εἶπε δειλῶς ἡ Εἰρήνη· ἂν ᾔναι διὰ τοῦτο ἡμπορεῖ καὶ νὰ μὴ ἔλθῃ· τὴν ξεύρομεν· εἴμεθα εὐτυχημένοι ἄνθρωποι. Τίποτε δὲν μᾶς λείπει, οὔτε ἡ υἱεία, οὔτε ἡ χαρά· ὁ μισθὸς τοῦ Γεώργη καὶ αἱ μικραὶ μας οἰκονομίαι θβάνουν διὰ νὰ ζήσουμε καὶ νὰ ἀναθρέψουμε τὰ κοριτσάκια μας. Τί περισσότερον θὰ μᾶς ποῦν τὰ χαρτιά;

— Ἄν δυσχερεστῇσθε, κυρία Εἰρήνη, δὲν ἐπιμένομεν περισσότερον.

— Ἐγὼ; διόλου· ἀρκεῖ νὰ εὐχαριστῇται ὁ Γεώργης.

Ἦτος ἄνευ τῆς πρωτοφανοῦς εἰς τὰς ἐξεις τοῦ βίου των ἀναμίζεως τῆς γυναικὸς του ὁ Βορίδης δὲν θὰ ἐνίκα τὴν νωθρότητα του· ἀλλ' ἐπὶ τῇ ὑπο-

νοίξ μήπως ὑπολάβουν οἱ νεαροὶ συναδελφοὶ τοῦ ὅτι ῥυμουλκεῖται, ὅτι ὑπέκει· εἰς ἐπιτακτικὰς ὑπαγορεύσεις τῆς γυναικὸς τοῦ ἐπέσθη καὶ ἠγέρθη. — Δὲν θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος, διακόσαις δραχμαῖς, εἶπε, θὰ πάρῃ μαζὺ τοῦ· ἔτσι γιὰ δοκιμὴν. Ἐπειτα δὲν θὰ μείνῃ οὔτε δύο ὥραις· πρὶν πλαγιάσῃ ἡ γυναῖκα τοῦ θὰ ἔχῃ γυρίσει στὸ σπῖτι τοῦ.

— "Ὅχι δά· Μὴ λέγετε τοῦτο, λοχαγέ μου· μὴ ἀναγκάζετε τὴν κυρία καὶ τὰ παιδιὰ νὰ ἀγρυπνοῦν. Γιατί ὅταν κάθεται κανεὶς στὸ τραπέζι τοῦ ντζόγου καὶ ὅταν θὰ ταξιδέψῃ μὲ πανιὰ, δὲν ἠζεύρει ποτε θὰ τοῦ κάμῃ καιρὸ νὰ σηκωθῇ.

— "Ἐννοῖα σου καὶ μένα πάντα θὰ μοῦ κάνῃ καιρό· δὲν εὐρίσκω καμμιά εὐχαρίστησι εἰς αὐτὴ τὴ διασκέδασι καὶ ἔρχομαι μόνον γιὰ νὰ σᾶς κάνω συντροφιά.

Ἐπὶ τῇ δηλώσει ταύτῃ, μετὰ τὰς θερμὰς τῶν δύο νέων εὐχὰς, ὅπως τὸ νέον ἔτος φέρῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν πᾶσαν ἐντυχίαν, ἀπῆλθον καὶ οἱ τρεῖς.

"Ὅταν δὲ ἐκλείσθη ἡ θύρα τῆς οἰκίας καὶ ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ εὐρέθη μόνῃ μὲ τὰ μικρὰ τῆς τέκνα, ἀόριστος δυσθυμία ἐπεκάθισε τῆς ψυχῆς ὅλων. Καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ ἐσίγησαν, ὡς σιγᾷ αἰφνης ἐν τῷ φυλλώματι τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα, ἐνῷ ἡρεμεῖ ἔτι ἡ φύσις, ἐνῷ ἡ πνοὴ τῆς καταιγίδος, ἥτις θὰ ἀνασπᾷ τῶν δένδρων τὰς ῥίζας εἶναι ἔτι μακράν.

Ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ἡ Εἰρήνη παρηκολούθει τὸν κρότον τῶν βημάτων των, σβεννύμενον, ἐκλείποντα. Τότε ἡ δυσθυμία αὐτῆς μετεβλήθη εἰς τρόμον ἀόριστον. Οὔτε αὐτὴ ἐγνώριζε τί ἐφοβεῖτο. Ἀλλὰ τὸ προγνωστικὸν τῆς ψυχῆς της, ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός της καὶ τῶν τέκνων της πόνῳ, προανήγγελλεν εἰς αὐτὴν θύελλαν τρομακτικὴν, καταιγίδα δεινὴν ἐνσκήπτουσαν ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ οἴκου της. Ἐσφίγξε τότε μετὰ παραφόρου τρόμου ἐπὶ τῆς ἀγκάλης τὰ τέκνα της, ὡς θέλουσα νὰ τὰ προστατεύσῃ, καὶ προσβλέπουσα ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου πρὸς τὴν κατεϋθύνειν τοῦ συζύγου της, πρὸς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ, ἐν ἣ ἐξηφανίσθη, ἐνόμισεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ σκότους τοῦ ἐγγυτάτου μέλλοντος, σκοτεινοτέρου τῆς νυκτὸς ἐκείνης, ἐξώρμων ἐπελαύνουσαι κατ' αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων της Συμφοραί, ἀνάριθμοι Συμφοραί, Ἐρινυὲς ἀμείλικτοι, ὧν ἤκουεν ἤδη τὸν φρενῆρ δρόμον, προσόμοιον πρὸς τὸν παλμῶδη ἤχον βροντῆς, προαγγελλούσης τὴν ἐπιφερομένην λαίλαπα.

Θλιβερὰ διέρευσεν ἡ νύξ διὰ τὴν ταλαίπωρον γυναῖκα. Κατὰ τὴν δυσπνοϊκὴν ληθαργίαν, εἰς ἣν ἐβύθιζεν αὐτὴν ὁ κάματος τοῦ σώματος δεινοὶ τὴν ἀπέπνιγον ἐφιάλται καὶ μόνον ἀνεύρισκε σχετικὴν γαλήνην, ὅταν, ἀποτόμως ἀρυπνιζομένη τῆς καρώσεως ταύτης, ἤκουε τὴν σιγὴν ἁρμονίαν τῆς ἡσύχου πνοῆς τῶν κοιμωμένων διδύμων ἀγγέλων.

[Ἐπεται συνέχεια]

EMMANOYHL Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΓΑΛΕΟΤΟΣ¹

Δράμα τοῦ Ἰωσήφ Ἐτσεγαράν (José Echegaray)
μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰσπανικοῦ ὑπὸ Δ. Βικέλα.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Λίθουσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰουλιανοῦ. Εἰς τὸ βάθος θύρα μεγάλη, χωριζομένη διὰ στενοῦ περάσματος ἀπὸ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς θύραν τῆς τραπεζαρίας, ἡ ὁποία μένει κλειστὴ κατὰ τὰς πρώτας σκηνάς. — Ἀριστερόθεν τοῦ θεατοῦ, κατὰ πρῶτον ἐξώστης, ἔπειτα δὲ θύρα. Δεξιόθεν δύο θύραι. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς, δεξιόθεν μὲν σοφᾶς, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερὰ τράπεζα καὶ κάθισμα ἀναπαυτικόν. Διακόσμησις πλουσία. Ὡρα περὶ δυσμὰς ἡλίου.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΟΔΩΡΑ εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου, καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ καὶ συλλογισμένος.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ὡραία δύσις! Τί σύννεφα, τί ἥλιος, τί οὐρανός! Ἐὰν εἰς τὸν ἄπειρον αἰθέρα κρύπτεται τὸ μέλλον, καθὼς λέγουν οἱ ποιηταὶ καὶ καθὼς ἐπίστευαν οἱ πατέρες μας, — ἐὰν εἰς αὐτὸν τὸν γαλανὸν θόλον τὰ πύρινα ἄστρα γράφουν τὸ ἄδηλον μυστήριον τῆς εἰμαρμένης τῶν ἀνθρώπων, — καὶ ἐὰν αὐτὴ ἡ λαμπρὰ ἐσπέρα εἶναι ἡ σελὴς τοῦ ἰδικοῦ μας πεπρωμένου, πόση εὐτυχία μᾶς προσμένει, τί μέλλον φαειρόν, πόση ζωὴ εἰς τὴν ζωὴν μας, πόσον φῶς εἰς τὸν οὐρανόν μας! Δὲν εἶνε ἀλήθεια; (πλησιάζουσα πρὸς τὸν Ἰουλιανόν). Ἀλλά, τί συλλογίζεσαι; — Ἐλα, Ἰουλιανέ, κύτταξε ἐκεῖ εἰς τὸ ἄπειρον. — Δὲν μὲ ἀποκρίνεσαι;

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, ἀφηρημένος.

Τί εἶπες;

ΘΕΟΔΩΡΑ

Δὲν μὲ ἤκουσες;

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἡ ψυχὴ μου εἶναι πάντοτε ὅπου ἐστὶ εὐρίσκεισαι, ἐστὶ ὁ μαγνήτης καὶ τὸ κέντρον της· ἀλλὰ κάποτε μᾶς βαρύνουν τὸν νοῦν στοχασμοὶ ἄκαιροι, — σκέψεις, φροντίδες, ὑποθέσεις...

ΘΕΟΔΩΡΑ

Δὲν τὰς θέλω, διότι μοῦ ἀφαιροῦν τοῦ ἀνδρός μου τὴν προσοχὴν, ἂν ὅχι τὴν ἀγάπην. Ἀλλά, τί ἔχεις, Ἰουλιανέ; (Μετὰ πολλῆς τρυφερότητος). Κάτι συλλογίζεσαι, καὶ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ σπουδαῖον. Μοῦ τὸ λέγει ἡ κατῆφεια καὶ ἡ σιωπὴ σου. Σὲ λυπεῖ τίποτε; "Ὅ, τι καὶ ἂν εἶναι, σοῦ τὸ ζητεῖ ἡ καρδία μου. Ἐὰν εἶναι ἡ χαρὰ μου χαρὰ σου, θέλω καὶ ὁ πόνος σου νὰ εἶναι πόνος μου.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Λύπη, ἐνῷ σὲ βλέπω εὐτυχῇ! Πόνος, ἐνῷ ἔχω πηγὴν χαρᾶς τὴν Θεοδώραν μου! Ὅταν σ' ἔχω ἐμπρὸς μου, μ' αὐτὰ τὰ δύο τριαντάφυλλα — καρπὸν τῆς υγείας σου, — μ' αὐτὰ τὰ μάτια ὅπου ἡ λάμψις τῆς ψυχῆς σου προδίδεται εἰς δύο οὐρανούς, — ὅταν γνωρίζω, καθὼς τὸ γνωρίζω, ὅτι ἐγὼ μόνος εἶμαι ὁ κύριός σου, ποία λύπη, ποῖος πόνος, ποῖαι σκιαί, ποῖα πένθη ἡμποροῦν νὰ μ' ἐμποδίσ-